Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Sinteză

Abordarea Strategică

Programul Operaţional Capital Uman (POCU) stabilește prioritățile de investiții, obiectivele și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate prin FSE în perioada 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP) - implicit al fondurilor ESI din România, şi anume de a reduce disparităţile de dezvoltare economică şi socială dintre România şi Statele Membre ale UE.

Cu intervenţii integrate planificate în domeniul ocupării forţei de muncă, al incluziunii sociale și educaţiei, POCU va funcţiona ca un mijloc de stimulare a creşterii economice şi a coeziunii şi, de asemenea, va susţine atingerea obiectivelor stabilite în cadrul altor provocări de dezvoltare - competitivitate, infrastructură, administrație şi guvernanţă - contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020 pentru o creştere inteligentă, durabilă şi favorabilă incluziunii.

Unul dintre factorii cheie pentru promovarea unei creșteri economice competitive și pentru stimularea activității economice în zone mai puțin dezvoltate este reprezentat de asigurarea disponibilității unei forțe de muncă ”gata de lucru”, care să răspundă nevoilor în creștere ale mediului de afaceri. De altfel, creșterea ocupării și încurajarea mobilității forței de muncă sunt prioritare pentru formularea unui răspuns eficient la provocările legate de ”Oameni și societate”, menționate în AP.

Totodată, creşterea ratei de ocupare la nivelul tuturor regiunilor României, cu un accent deosebit pe promovarea ocupării forţei de muncă în rândul tinerilor, a fost, de asemenea, recunoscută ca prioritate în documentele strategice naţionale, cum ar fi Strategia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă 2014-2020 şi Planul de Implementare a Garanției pentru Tineriet 2014-2015.

Alături de acestea, acțiunile destinate înființării de noi afaceri și întreprinderi sociale care să furnizeze servicii publice, în special în regiunile mai puțin dezvoltate și în zone rurale, sunt menite să atenueze sărăcia și să diminueze excluziunea socială.

Disponibilitatea competențelor și a expertizei, în corelare cu nevoile și cu cerințele pieței muncii, este fundamentală pentru obținerea creșterii economice, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Se are în vedere o corelare cât mai bună a sistemului de educație cu nevoile pieței muncii și creșterea capacității acestuia de a furniza participanților cunoștințe și deprinderi de bază, care sunt esenţiale pentru participarea deplină la viaţa socială, precum și competențe și abilități care să îi aducă

pe cel mai scurt drum către angajare. În plus, îmbunătăţirea nivelului general de educaţie a populaţiei va asigura durabilitatea creşterii economice şi va contribui la îmbunătățirea coeziunii sociale.

Alături de susținerea nemijlocită a participării la educație de la vârstele cele mai fragede, POCU încurajează continuarea învățării pe tot parcursul vieții, aceasta contribuind la prelungirea vieții active, la creșterea șanselor pe piața muncii și, în general, la asigurarea unei vieți de o mai bună calitate.

Incluziunea socială şi combaterea sărăciei sunt parte integrantă a intervențiilor care urmăresc promovarea unei dezvoltări echilibrate şi coeziunea socială. Reducerea prevalenței sărăciei și excluziunii, îmbunătăţirea accesului la servicii sociale şi de sănătate de calitate, dezvoltarea economiei sociale, vor fi urmărite la nivel de program, în vederea promovării incluziunii sociale şi combaterii sărăciei, în conformitate cu prevederile strategiilor naţionale relevante şi contribuind la obiectivele asumate în acest domeniu. În acest sens, POCU încurajează considerarea resursei umane provenite din rândul grupurilor vulnerabile ca și resursa umană fără de care dezvoltarea României în următorii ani este imposibilă.

Ocuparea forței de muncă

POCU va contribui la atingerea obiectivului stabilit la nivelul AP prin susținerea următoarelor **<u>priorități de finanțare</u>**:

- ✓ Asigurarea unei integrări durabile pe piața forței de muncă a tinerilor, în special a celor care nu au un loc de muncă și care care nu urmează studii sau cursuri de formare (NEETs – not in education, employment or training)
- ✓ Îmbunătățirea participării pe piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, vizând în special şomerii pe termen lung, persoanele inactive, lucrătorii în vârstă (55-64 ani), persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilităţi şi alte grupuri vulnerabile, persoanele din mediul rural
- ✓ Creșterea mobilității și adaptabilității muncii;
- ✓ Încurajarea antreprenoriatului şi a înfiinţării de întreprinderi
- ✓ Modernizarea Serviciului Public de Ocupare și creșterea capacității administrative a acestuia de a furniza servicii personalizate în vederea angajării (de ex. consiliere, mentorat, training, căutarea unui loc de muncă, medierea muncii etc.), precum și măsuri preventive, inclusiv printr-o abordare de tip partenerial.
- ✓ Diversificarea economiei din mediul rural, în special prin crearea de noi întreprinderi și locuri de muncă în domenii non-agricole.
- ✓ Diversificarea economiei pescuitului și acvaculturii, pentru a atrage ocuparea forței de muncă și crearea de firme în domeniu conversia în activități non-agricole, diversificarea economiei rurale și crearea de locuri de muncă;

Incluziunea socială, reducerea sărăciei și combaterea oricăror forme de discriminare

Intervenţiile propuse în cadrul POCU vor contribui la atingerea obiectivului AP şi celor ale Strategiei naţionale pentru incluziune socială şi combaterea sărăciei,

Strategiei Guvernului României de incluziune a cetăţenilor români aparţinând minorității romilor pentru perioada 2012-2020 şi Strategiei Naţionale de Sănătate, prin:

- ✓ Promovarea incluziunii active și reducerea clivajului de dezvoltare față de minoritatea romă și alte comunități dezavantajate din mediul urban și rural
- ✓ Dezvoltarea unei culturi pro-active, a participării și responsabilităţii şi prin combaterea stereotipurilor şi a discriminării
- ✓ Dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social
- ✓ Îmbunătăţirea accesului la servicii de asistență medicală și sociale, precum și la servicii sociale de interes general, prin promovarea tranziției către servicii integrate la nivelul comunității.

POCU va acționa în corelare cu celelalte programe operaționale, în special POR și PNDR, în principal prin intervenții corelate la nivelul comunităților vulnerabile, pentru dezvoltarea integrată a infrastructurii și implementarea tipurilor de asistență necesare, inclusiv prin LEADER/CLLD. Totodată, acțiunile POCU sunt complementare celor derulate prin PO Competitivitate în ceea ce privește utilizarea TIC, în special în contextul Agendei Digitale și al obiectivelor vizate prin e-sănătate, e-asistență etc.

În ansamblu, rezultatele avute în vedere în ceea ce privește domeniul incluziunii sociale și combaterii discriminării se referă la reducerea substanțială a prevalenței sărăciei, în special în rândul copiilor, tinerilor a persoanelor de etnie romă și a altor grupuri dezavantajate; o viață mai bună pentru persoanele provenind din sistemul instituționalizat, care se integrează în comunitate, oportunități de angajare mai bune pentru persoanele din grupuri vulnerabile/afectate de sărăcie.

Educație și competențe

Intervenţiile propuse în cadrul POCU vor contribui la îndeplinirea obiectivului Acordului de Parteneriat şi a celor ale Strategiei naţionale de reducere a abandonului şcolar timpuriu, ale Strategiei naţionale pentru învăţământ terţiar şi ale Strategiei naţionale pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii, prin:

- ✓ Îmbunătăţirea calității, accesului și participării la îngrijire și educație timpurie (ECEC), în special în zonele rurale și pentru categoriile de populație marginalizată
- ✓ Consolidarea accesibilității, calității și rezultatelor învățării în învățământul obligatoriu
- ✓ Creșterea atractivității educației primare și secundare, inclusiv învățământ profesional și tehnic inițial
- ✓ Intervenții menite să adreseze nevoile de educație ale grupurilor aflate cu risc de excluziune (copii proveniți din medii dezavantajate economic și social, romi etc.)
- ✓ Îmbunătăţirea calităţii şi eficienţei învăţământului terţiar, precum şi a accesului şi a ratelor de participare la studiile de nivel terţiar
- ✓ Creşterea relevanţei şi îmbunătăţirea accesului la educaţie şi formare profesională pe tot parcursul vieţii (pentru adulți), în special în ceea ce privește dobândirea competențelor de bază și transversale

- ✓ Îmbunătăţirea relevanţei sistemului de educație și formare profesională în raport cu nevoile piaţei muncii

POCU va acționa în corelare cu celelalte programe operaționale, în special POR și PNDR, în principal având în vedere investițiile în domeniul infrastructurii de educație și formare profesională, în mediul urban și rural.

Intervenții propuse

În vederea atingerii obiectivelor propuse, în cadrul POCU au fost stabilite 7 Axe Prioritare, cărora le corespund 11 priorități de investiții.

Axa Prioritară	Prioritate de investiții
AP 1 Inițiativa locuri de muncă pentru tineri	**8.2. Prioritatea de investiţii (ii)** integrarea durabilă pe piața forței de muncă a tinerilor, în special a celor care nu au un loc de muncă, care nu urmează studii sau cursuri de formare, inclusiv a tinerilor care se confruntă cu riscul excluziunii sociale și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin implementarea garanției pentru tineri
AP 2 Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs (not in education, employment or training)	**8.2. Prioritatea de investiţii (ii)** integrarea durabilă pe piața forței de muncă a tinerilor, în special a celor care nu au un loc de muncă, care nu urmează studii sau cursuri de formare, inclusiv a tinerilor care se confruntă cu riscul excluziunii sociale și a tinerilor din comunitățile marginalizate, inclusiv prin implementarea garanției pentru tineri
AP 3 Locuri de muncă pentru toți	**8.1. Prioritatea de investiţii (i)** acces la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii de lungă durată și pentru persoanele cu șanse mici de angajare, inclusiv prin inițiative locale de angajare și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă
	8.3 Prioritatea de investiţii (iii) activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare
	8.5. Prioritate de investiţii (v) adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor
	8.7 Prioritatea de investiţii (vii) modernizarea instituțiilor pieței forțelor de muncă, precum serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă și îmbunătățind satisfacerea nevoilor pieței forțelor de muncă, prin măsuri de stimulare a mobilității transnaționale a lucrătorilor și prin programe de mobilitate și printr-o mai bună cooperare între instituții și părțile interesate relevante
	10.3. Prioritatea de investiţii (iii) creșterea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupele de vârstă în cadre formale, nonformale și informale, actualizarea cunoștințelor, a competențelor și a aptitudinilor forței de muncă și promovarea unor parcursuri de învățare flexibile, inclusiv prin orientarea profesională și validarea competențelor dobândite
AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	**9.2 Prioritatea de investiţii (ii)** Integrarea socio-economică a comunităţilor marginalizate, cum ar fi romii
	9.5. Prioritate de investiţii (v) Promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidare pentru a facilita accesul la locuri de muncă
	9.4 Prioritatea de investiţii (iv) creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general
AP 5 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	**9.6 Prioritatea de investiţii (vi)** Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunităţii

AP 6 Educație și competențe	**10.1. Prioritatea de investiţii** (i) reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale și informale pentru reintegrarea în educație și formare
	10.2. Prioritatea de investiţii (ii) îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a celui echivalent și a accesului la acestea, în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate
	10.3. Prioritatea de investiţii (iii) creșterea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupele de vârstă în cadre formale, nonformale și informale, actualizarea cunoștințelor, a competențelor și a aptitudinilor forței de muncă și promovarea unor parcursuri de învățare flexibile, inclusiv prin orientarea profesională și validarea competențelor dobândite
	10.4. Prioritate de investiții (iv) sporirea relevanței pe piața forțelor de muncă a educației și a sistemelor de formare, facilitarea tranziției de la educație la piața forțelor de muncă și consolidarea formării și a sistemelor de formare profesională, precum și a calității lor, inclusiv prin mecanisme de anticipare a competențelor, adaptarea programelor de învățământ și instituirea și dezvoltarea unor sisteme de învățare la locul de muncă, inclusiv a unor sisteme de învățare duală și programe de ucenicie;
AP 7 Asistență Tehnică	